

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS KI SEITZEI • MAAMAR 7

כי ההרים ימוש והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא...

“Pois os montes se afastarão e as colinas
vacilarão, mas Minha bondade...”

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak

LikuteiTorah.com

A PARASHÁ CHASSÍDICA

likuteitorah.com/pt/likutei-torah/ki-seitzei/7/

1 כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה'.

“Pois os montes se afastarão e as colinas vacilarão, mas Minha bondade não se afastará de ti, e Minha aliança de paz não vacilará”, diz Aquele que Se compadece de ti, Havayá.

הנה הרים נקראו האבות (כן הוא ברבות בחקתי ס"פ ל"ו על פסוק זה דכי ההרים ימושו).

Ora, os Patriarcas são chamados de “montes” (assim consta em [Midrash] Rabbah, Bechukotai, no final do capítulo 36, sobre este versículo: “Pois os montes se afastarão”).

ועוד נזכר פסוק זה ברבות פי עקב גבי ד"א [דבר אחר] ושמר ה' אלהיך לך את הברית ואת החסד. ובגמרא פרק לפני אידיהן דף י"ז ע"א) וכמ"ש שמעו הרים את ריב ה' והאיתנים מוסדי ארץ והוא עד"מ

Este versículo também é mencionado em [Midrash] Rabbah, Parashat Eikev, a propósito de “Outra explicação: ‘E Havayá, teu D'us, guardará para ti a aliança e a bondade’”; e na Guemará, capítulo Lifnei Eideihen, fólho 17a). E como está escrito: “Ouvi, ó montes, a controvérsia de Havayá, e vós, poderosos, fundamentos da terra.” E isso é por meio de uma analogia:

כמו הר שיוצא מכדור הארץ שהוא שטח שווה וממנו משפך ועולה עד לשמים כמו ההרים הגבוהים אשר תחת כל השמים כך

assim como um monte que se ergue do globo terrestre, cuja superfície é plana, e a partir dela se inclina e se eleva até os céus, como “os altos montes que estão sob todos os céus”. Do mesmo modo,

הנה האבות הם בחי' הרים לכנס"י [לכנסת ישראל] שהוא בחי' הארץ הדום רגלי לנטלה ולנשאה עד רום המעלות. וע"ז נאמר מי יעלה בהר ה' כו'.

os Patriarcas são o nível de “montes” para Knesset Yisrael (a Congregação de Israel), que é o nível de “terra”, “Meu escabelo”, a fim de elevá-la e conduzi-la às alturas supremas. E a respeito disso foi dito: “Quem subirá ao monte de Havayá?” etc.

2 והנה אין קורין אבות אלא לשלשה שהם אברהם יצחק ויעקב שהג' בחי' אלו הם המנשאים ומעלים את כנס"י [כנסת ישראל] שהם כללות כל נשמות ישראל להתכלל באור א"ס ב"ה ממש.

Ora, “somente três são chamados Patriarcas”: Avraham, Yitzchak e Yaakov. Pois esses três níveis são os que elevam Knesset Israel, que é a expressão geral e coletiva de todas as almas de Israel, para que se inclua na própria Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele.

וכמ"ש שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני שבחינת שמאל הוא בחינת רשפי אש האהבה היא המעלה

Conforme está escrito: "Sua mão esquerda está sob a minha cabeça, e Sua mão direita me abraça." O nível da "esquerda" é o das chamas ardentes do amor; é isso que eleva

את הראש ומוחין של כנ"י [כנסת ישראל] ובחי' ימינו תחבקני כמשל המחבק את חברו מגבו והיינו שמגביה ומעלה אפי' [אפילו] בחי' אחוריים וחיצוניות של נשמותיהם.

a cabeça e o intelecto (mochin) de Knesset Israel. E o nível de "Sua mão direita me abraça" é como a analogia de alguém que abraça seu companheiro por trás; isto é, ele eleva até mesmo o nível das costas (achorayim) e a dimensão exterior (chitsoniyut) de suas almas.

והנה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] (פ"ק [פרק קמא] דברכות ד"ד ע"ב) מפני מה לא נאמר נו"ן באשרי מפני שיש בה מפלתן של שונאי ישראל שנאמר נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל כו'

Ora, nossos Sábios, de abençoada memória, disseram (Berachos, primeiro capítulo, fólio 4b): "Por que não há um nun em Ashrei? Porque nele se encontra a queda dos inimigos de Israel, como está dito: 'Ela caiu, não voltará a levantar-se, a virgem de Israel'", etc.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] חזר דוד וסמכה ברוח הקדש שנאמר סומך ה' לכל הנופלים (עיין זח"א [זהר חלק א] בראשית דף ג' ע"א וזהר הרקיע שם וזהר פ' שמיני דף מ' ע"א)

"Mesmo assim, David voltou e a amparou por meio do espírito santo, como está dito: 'Havayá ampara todos os que caem'" (veja o Zohar, Parte I, Bereshit, fólio 3a, e o Zohar HaRakia ali, e o Zohar, Parshas Shemini, fólio 40a).

והענין דכתיב ותפול לפני רגליו שבזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים כנס"י [כנסת ישראל] היא בבחי' נפילה (וע' בד"ה כי אהרם לא ידענו גבי פורים).

A explicação é o que está escrito: "E ela caiu diante de seus pés": quando o Templo Sagrado não está de pé, Knesset Israel se encontra no nível da queda (veja também o discurso que começa com "Pois Avraham não nos conheceu", a respeito de Purim).

והנה להבין זה איך הוא למעלה בכנסת ישראל דלעילא אין די באר אך למטה בכללות נשמות ישראל בירידתה להתלבש בגוף האדם בנפש הבהמית יובן כי

Ora, para compreender como isso se dá no alto, em Knesset Israel celestial, não há como explicá-lo adequadamente [aqui]; mas isso pode ser compreendido embaixo, no conjunto das almas de Israel, em sua descida para se revestirem no corpo humano, na alma animal. Pois

הנה במ"ת [במתן תורה] כתיב פנים בפנים דיבר הוי"ו כו' שהיה הקב"ה עם כנס"י [כנסת ישראל] בבחינת פנים בפנים.

na Entrega da Torá está escrito: "Havayá falou face a face", etc.; pois o Santo, bendito seja Ele, estava com Knesset Israel no nível de "face a face".

וכן היה כל זמן בהמ"ק [בית המקדש] (אך לא היה בבחי' דיבר ה'). ופנים של הנפש דהיינו

E assim foi durante todo o período do Templo Sagrado (embora não no nível de "Havayá falou"). E a "face" da alma significa:

כמו עד"מ בגשמיות שרואים בחוש שבפנים מתגלה ונראה כל החושים ראייה שמיעה כו' לפי שהוא גילוי עיקר חיותו של האדם.

assim como, por analogia, no plano físico vemos com nossos sentidos que, no rosto, todos os sentidos se revelam e se tornam visíveis — a visão, a audição etc. — porque nele se revela a força vital principal da pessoa;

משא"כ באחוריים שלו אינה מתגלה כ"א חיות מועט כך עד"מ בנפש האדם מה שהוא עיקר חיותה ושם רצונה וחפצה האמיתי בטבעה נק' בחי' פנים משא"כ מה שאינו כ"כ [כל כך] חפץ ורצון הנפש

ao passo que nas costas se revela apenas um pouco de força vital. Assim também, por analogia, na alma humana: aquilo que constitui sua força vital principal, onde residem sua verdadeira vontade e seu verdadeiro desejo por natureza, é chamado o nível da "face"; ao passo que aquilo que não é tanto o desejo e a vontade da alma,

אלא על צד ההכרח או אנג גררא ובקרירות הרי זה נק' בחי' אחוריים של הנפש שאין שם אלא חיות מועט.

mas [é feito] por necessidade, ou incidentalmente, e com frieza, é chamado o nível das "costas" (achorayim) da alma, onde há apenas um pouco de força vital.

3 והנה בזמן בהמ"ק [בית המקדש] היה כללות נפשות ישראל בטבעם נמשכים לעבודת ה' לאהבה אותו ולדבקה בו מרצונם וחפצם האמיתי שזה עיקר וחיות הנפש

Ora, no tempo em que o Templo Sagrado existia, as almas de Israel, em seu conjunto, eram naturalmente atraídas ao serviço de D'us, a amá-Lo e a apegar-se a Ele, por sua vontade e desejo verdadeiros, que constituem a essência e a força vital da alma.

ושאר צרכי העוה"ז הגם שהיה ג"כ אכילה ושתייה ומו"מ [ומשא ומתן] מ"מ לא היה אצלם כ"א על צד ההכרח ודרך עראי ובקרירות שלא היה חיות הנפש בזה

E as demais necessidades deste mundo, embora também houvesse alimentação, bebida e negócios, eram para eles apenas por necessidade, de modo passageiro e com frieza, de modo que a força vital da alma não estava nisso

אלא דבר מועט משא"כ בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים הוא להיפך ממש כי טבע נפש האדם לימשך אחר צרכי הגוף ועניני עוה"ז ואפילו מה שעושה טוב

senão em pequena medida. Já quando o Templo Sagrado não está de pé, dá-se exatamente o contrário: pois a natureza da alma humana é deixar-se atrair pelas necessidades do corpo e pelos assuntos deste mundo; e mesmo quando a pessoa pratica o bem

וסר מרע ומעורר את האהבה לה' לדבקה בו ובתורתו הוא מצד יגיעת הנפש שמייגע בעמל ויגיעה להתבונן בגדולת ה' ולהטות לבבו לעורר את האהבה ונק' לעשותה לאהבה כו'

e se afasta do mal, e desperta o amor por D'us para apegar-se a Ele e à Sua Torá, isso provém do esforço da alma: ela se desgasta com labor e esforço para contemplar a grandeza de D'us e inclinar o coração a fim de despertar o amor. Isso é chamado "fazê-la, para amar" (la'asosah), etc.,

שהאהבה זו היא ע"י קדימת עשייה בלב ונקרא בחי' זו אחור בפנים וכו' כי פנו אלי עורף פי' אפילו מה שפנו אלי לפנימיות שלי הוא בבחי' עורף

pois esse amor vem por meio de um "fazer" prévio no coração. Esse nível é chamado "costas para face", etc. "Pois voltaram para Mim a nuca": isto é, mesmo aquilo que voltaram para Mim, para a Minha dimensão interior (pnimiyut), está no nível da "nuca" (oref),

שהוא בחי' חיצוניות ואחוריים שאין שם אלא חיות מועט (ועיין מזה בד"ה וארא אל אברהם כו')
que é o nível da dimensão exterior e das costas, onde há apenas uma pequena força vital (e veja a respeito disso no discurso que começa "E apareci a Avraham", etc.).

והנה בחינה זו נקרא בחי' נפילה לגבי מהות הנפש שמצד טבעה לפי מקור חוצבה ראויה להיות בטבעה כשלהבת העולה מאליה לדבקה בו

Ora, esse nível é chamado de "queda" em relação à essência da alma, que, por sua natureza, de acordo com a fonte de onde foi talhada, deveria ser naturalmente como uma chama que sobe por si mesma, para apegar-se a Ele.

אלא כל זה הוא לפי שנפלה וירדה בסתר המדרגות תחת ממשלת הגוף ונפש הבהמית והיא אצלם במאסר ובגלות

Mas tudo isso se dá porque ela caiu e desceu pelos recessos ocultos dos níveis, sob o domínio do corpo e da alma animal, e permanece com eles presa e no exílio.

(ועי' מזה בד"ה וידבר ה' אל משה במדבר סיני כו') והנה יש בזה ב' בחינות נופלים וכפופים כפופים הוא עד"מ כאדם שכופף ראשו וקומתו

(e veja-se sobre isso no discurso que começa: “E Havayá falou a Moshê no deserto do Sinai”, etc.). Ora, há nisso dois níveis: “os que caem” e “os que estão curvados”. “Estar curvado” é, por analogia, como uma pessoa que inclina a cabeça e o corpo,

אבל רגליו על עמדם עומדים כך יש שהראש ומוחין שלו כפופים למטה ונמכיכם אחר צרכי הגוף ועניני עולם הזה.

mas seus pés permanecem firmes em seu lugar. Assim também, há quem tenha a cabeça e o intelecto curvados para baixo, arrastados pelas necessidades do corpo e pelos assuntos deste mundo;

אבל בחינת הרגלים שבו דהיינו מדרגה אחרונה שבו שהוא ענין המעשה בסור מרע ועשה טוב

mas o nível dos pés nele, isto é, seu nível mais baixo, que corresponde à ação, em “afasta-te do mal e faze o bem”,

כפוי"מ [בפועל ממש] עדיין עומדים על עמדם בשלימות להזהר בתכלית מן הרע עד קצה האחרון אפילו מה שאדם דש בעקביו כגון שקר וגסות הרוח כו'.

na prática, ainda permanece firme em seu lugar, íntegro: ele se guarda inteiramente do mal, até o extremo limite, mesmo [naquilo] que a pessoa pisa com os calcanhares, como a falsidade e a arrogância, etc.

4 וגם בועשה טוב בשמירת כל המצות בתכלית כל פרטיהן ודקדוקיהן ודקדוקי סופרים. אבל כשגם בחינה זו אינה בשלימות אפילו בדבר קל ודקדוק קל מדקדוקי סופרים הרי זה נקרא מן הנופלים שנפל מן רגליו לגמרי:

E também no “fazer o bem”: observar todas as mitsvot com o máximo rigor, em todos os seus detalhes e pormenores, e nos pormenores estabelecidos pelos Sábios. Mas, quando também este nível não está completo, mesmo em uma questão leve, em um pormenor leve entre os pormenores estabelecidos pelos Sábios, isso é chamado de alguém dentre “os caídos”, pois caiu completamente de seus pés.

5 ב והנה עיני כל אליך ישברו מצפים ומקוים לישעו שעדיין יש תוחלת ותקוה שיהי [שיהיה] החזרת פנים בפנים [עמ"ש כפי עיני כל בדי"ה יחיינו ימומים].

2. Ora, “Os olhos de todos esperam por Ti”: aguardam e esperam por Sua salvação, pois ainda há expectativa e esperança de que seja restaurada a relação “face a face” [veja o que está escrito sobre o significado de “Os olhos de todos” no discurso iniciado por “Ele nos reviverá depois de dois dias”].

בגמרא נזכר פסוק זה (פ"ו דכתובות דס"ז ב') ובהזר בפי' ויגש (דרי"ה א') בשלח (דס"ב א') אחרי (נ"ה א') פינחס (רכ"ו א').

Este versículo é mencionado na Guemará (Ketubot, capítulo 6, fôlio 67b) e no Zohar, Parashat Vayigash (fôlio 208a), Beshalach (fôlio 62a), Acharei (58a), Pinchas (226a)].

אך צריך לשית עצות בנפשו איך יומשך הארה זו בנפשו להיות פנימית הנפש אליו ית' ולא יהא מונע מבית ומבחוץ.

Mas é preciso “tomar conselho em sua alma” sobre como essa iluminação poderá ser atraída para dentro de sua alma, para que a dimensão interior (pnimiyut) da alma se volte [para Ele,] bendito seja Ele, e não haja impedimento, de dentro ou de fora.

והעצה היעוצה לזה הוא כמאמר אשר קדשנו במצותיו. והענין כי הנה הוא יתברך קדוש ומובדל כו'.

O conselho oferecido para isso está na fórmula: “Que nos santificou com Seus mandamentos”. A explicação é a seguinte: Ele, bendito seja, é santo e separado etc.

לאו דאית לך צדק ידיעא ולא מכל מדות אלין כלל אלא לאחזאה איך אתנהג עלמא לאחזאה דייקא שהוא רק כמו דמיון ומראה לעיני השגת המקבלים כדי לאתנהג עלמא

“Não que Tu tenhas uma justiça conhecida, nem qualquer um desses atributos; mas para mostrar como o mundo é conduzido.” “Para mostrar”, precisamente: é apenas como uma imagem e uma visão diante dos olhos da compreensão dos receptores, a fim de conduzir o mundo.

אבל הוא יתברך רם ונשא עד אין קץ ואינו בגדר מדות ואפי' [ואפילו] בחי' חכמה היא כעשייה גשמיית נחשבת

Mas Ele, bendito seja, é elevado e exaltado sem fim, e não está dentro dos limites dos atributos; até mesmo o nível de Chochmá (sabedoria) é considerado como uma ação física,

וכמאמר אנת חכים ולא בחכמה ידיעא שאין ערוך אליו ית' ולית מחשבה תפיסא ביה כלל como diz a fórmula: “Tu és sábio, mas não com uma sabedoria conhecida”; pois não há comparação com Ele, bendito seja, e “nenhum pensamento pode apreendê-Lo” de modo algum.

כי הוא ית' למעלה מן החכמה והרצון ומה שמחיה את העולמות וכולם בחכמה עשית הוא רק מבחי' מלך בלבד ומלך הוא העולם.

Pois Ele, bendito seja, está acima da sabedoria e da vontade; e aquilo que dá vida aos mundos, e “Tu fizeste todos eles com sabedoria”, provém somente do nível de “Rei”; e “Rei” é [em relação ao] mundo.

אבל הוא ית' בכבודו ובעצמו הוא קדוש ומובדל למעלה מכל הבחינות ומדרגות עד אין קץ ואינו Mas Ele, bendito seja, em Sua glória e em Sua essência, é santo e separado, acima de todos os níveis e graus, sem fim; e não é

כמו הנשמה המחיה את הגוף שעם היות שקודם ירידתה להתלבש בו היא מאד נעלה במקור חוצבה מ"מ בירידתה היא מתלבשת בתוך הגוף ומקושרת בו שמתפעלת ממקרי הגוף.

como a alma que dá vida ao corpo: embora, antes de descer para se revestir nele, seja muito elevada na fonte de onde foi talhada, ainda assim, ao descer, reveste-se dentro do corpo e fica ligada a ele, de modo que é afetada pelo que acontece ao corpo.

אבל מדת הקב"ה אינו כן כי אני הו"י לא שניתתי כתיב שכולם אין תופסים מקום אצלו כלל דוכלא קמיה
כלא חשיב כו"י

Mas a maneira do Santo, bendito seja Ele, não é assim, pois está escrito: “Eu, Havayá, não mudei”; todos eles não ocupam lugar algum diante Dele, pois “tudo diante Dele é considerado como nada”, etc.

וחיות ושפע שמשפיע לעולמות עליונים ותחתונים הוא בבחי' מלך בלבד ולאחזאה בלבד שעליו נאמר
המשפילי לראות בשמים ובארץ שמצד עצמותו ומהותו ית' כתיב

E a força vital e o fluxo que Ele concede aos mundos superiores e inferiores são apenas no nível de “Rei” e apenas para “mostrar”, a respeito do qual se diz: “Que Se inclina para olhar os céus e a terra”. Pois, do ponto de vista de Sua essência e de Seu ser, bendito seja, está escrito:

כי כל בשמים ובארץ ששמים וארץ שוין לפניו שלא שייך לפניו ית' מעלה ומטה כלל

“Pois tudo nos céus e na terra”: os céus e a terra são iguais diante Dele, pois as noções de acima e abaixo não têm qualquer significado diante Dele, bendito seja;

אלא שהוא השמפילי בירידה גדולה וצמצום גדול שיתהווה בחי' שמים כו"י ופ"י שמים שם מים

mas Ele é Aquele que “Se inclina”, numa grande descida e num grande tsimtsum (contração), para que venha a existir o nível dos “céus”, etc. E o significado de shamayim (céus) é sham mayim (“há água”),

כי מים הוא ים החכמה כו"י ולהיות התלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה היא ירידה אצלו כי כולם בחכמה
עשית שהיא נחשבת כעשייה גשמיות כו"י.

pois a água é o mar de Chochmá, etc. E o fato de a Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja, revestir-se em Chochmá constitui uma descida para Ele, pois “fizeste todos eles com sabedoria”, que é considerada como ação física, etc.

וירידה והשפלה זו הוא ע"י בחי' שמים תורה שבכתב וארץ היא בחי' תושבע"פ [תורה שבעל פה] שהם
כללות כל התורה והמצוות (וכמ"ש מזה בד"ה כי עמך מקור חיים גבי חנוכה)

E essa descida e esse rebaixamento ocorrem por meio do nível dos “céus”, que é a Torá Escrita, e da “terra”, que é o nível da Torá Oral; e estes abrangem toda a Torá e as mitsvot (como é explicado a respeito disso no discurso que começa “Pois contigo está a fonte da vida”, sobre Chanucá).

והיינו על ידי התורה והמצות שהאדם עושה למטה ע"י אתערותא דלתתא אתערותא דלעילא וכמ"ש אשר יעשה אותם האדם.

Isto é, por meio da Torá e das mitsvot que a pessoa realiza aqui embaixo: por meio de um despertar de baixo [vem] um despertar do alto. Como está escrito: "que a pessoa deverá cumprir".

פ"י ע"ד מ"ש ועשיתם אתם כתיב שהאדם עושה אותן למצות וחי בהם שממשיך בהם בחי חיים מחיי החיים ב"ה.

O significado é semelhante ao que se diz sobre "E vocês as cumprirão": está escrito atem ("vocês"), indicando que a pessoa as transforma em mitsvot; "e viverá por elas" significa que ela atrai para elas o nível de vida da Vida de toda vida, bendito seja Ele.

וזהו ענין עושים רצונו של מקום שממשיכים בחי רצונו יתברך שלמעלה מעלה מבחי מקום לבחי מקום להיות רצון העליון שורה ומתגלה גם בבחי מקום (ועמ"ש בפ' בשלח בד"ה ויאמר משה אכלוהו היום)

E este é o significado de "cumprir a vontade de Makom (o Onipresente)": eles atraem o nível da vontade Dele, bendito seja, que está muito acima do nível de "lugar" (makom), para o nível de "lugar", de modo que a Vontade Suprema também repouse e se revele no nível de "lugar" (e veja o que está escrito na Parashá Beshalach, no discurso que começa: "E Moshe disse: 'Comam-no hoje'").

ודרך כלל נחלקים לג' בחי ימין ושמאל ואמצע שהם ג' בחי תורה ועבודה וגמ"ח [וגמילות חסדים] שמזה נמשך להיות אלקי אברהם אלקי יצחק ואלהי יעקב.

De modo geral, dividem-se em três níveis: direita, esquerda e centro, que são os três níveis da Torá, do serviço Divino e dos atos de bondade (gemilut chassadim); e disso resulta que há "o D'us (Elokei) de Avraham, o D'us de Yitzchak e o D'us de Yaakov".

פ"י אלקי לשון צמצום וירידה שיורד ומשפיל א"ע [את עצמו] להיות בחי אלקות שורה ומתגלה במדת אברהם ויצחק כו'.

O significado é que Elokei é uma expressão de contração e descida: Ele desce e Se rebaixa para que o nível da Divindade repouse e se revele no atributo de Avraham e de Yitzchak, etc.

6 וזהו ואתה נותן להם את אכלם בעתו בעתם לא נאמר אלא בעתו. פ' בעתו של המאכל

E este é [o sentido de] “E Tu lhes dá o alimento no seu tempo”: não diz “no tempo deles”, mas “no seu tempo”, isto é, no tempo do alimento.

והענין כי הנה כנס"י [כנסת ישראל] נק' רעיתי פרנסתי וכמאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים והיינו שהתורה והמצות נק' לחם מאכל.

A explicação: Knesses Yisrael é chamada “Minha amada” (ra'yasi), [isto é,] “Minha sustentadora” (parnasasi), como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “Israel sustenta seu Pai no céu.” Isto é, a Torá e as mitsvot são chamadas pão, alimento.

7 וכמ"ש את קרבני לחמי. וכתוב לכו לחמו בלחמי שבעת שישראל מסגלין תורה ומצות למטה שהם בחי' רצון העליון מתעורר למעלה ג"כ עת רצון.

Como está escrito: “Minha oferenda, Meu pão”; e também: “Vinde, comi do Meu pão”. Pois, quando Israel adquirem Torá e mitsvot aqui embaixo, que são o nível da Vontade Suprema, desperta-se também no Alto um tempo de vontade (et ratson).

וכמ"ש בעת רצון עניתיך וע"י כן נותן להם את אכלם השפעתם ופותח את ידיך. פי' יודי"ך שמבחי' ג' יודי"ן מתפתחין ונמשכין ג' ווי"ן

Como está escrito: “Num tempo de vontade Eu te respondi”. E, por meio disso, “Ele lhes dá o alimento”, o fluxo de influência que recebem. E “Tu abres Tua mão” (yadecha): isto é, yudecha (“Teus yuds”), pois do nível dos três yuds abrem-se e se estendem três vavs,

שהם ג' פעמים קדוש בוי"ו הוא המשכה מקודש העליון וכל המשכה מלמעלה א"א לירד למטה כ"א ע"י בחי' צמצום כו'

que são as três vezes “santo” (kadosh): com um vav, a palavra indica uma extensão a partir do Kodesh (santidade) Supremo. E qualquer extensão proveniente do Alto não pode descer para baixo senão por meio do nível de tsimtsum (contração), etc.,

שהוא בחי' יו"ד שהמשכה הנמשכת למטה אין ערוך למה שהיתה במקורה ושרשה למעלה ולא תוכל להיות למטה

que é o nível do yud: pois o fluxo que é estendido para baixo não tem comparação com aquilo que era em sua fonte e raiz no Alto, e não poderia existir embaixo

אלא ע"י בחי צמצום כו' [ועיין מזה בפי ויחי ע"פ חכלילי כו' בגמרא נזכר פסוק פותח את ידיך פ"ק
[פרק קמא] דברכות (דף ד' ב')

senão por meio do nível de tsimtsum, etc. [Veja também a esse respeito em Parshas Vayechi, sobre o versículo "Chachlili", etc. O versículo "Tu abres Tua mão" é mencionado na Guemará: Berachos, primeiro capítulo (folio 4b),

ופ"ק [ופרק קמא] דתענית (דף ב' ע"ב ודף ח' ע"ב). רבות בראשית (פ"ג. פ"ך קרוב לסופה) ויצא (פ"ג). ויחי (פ"ז).

e Taanis, primeiro capítulo (folio 2b e folio 8b); [Midrash] Rabbah: Bereshis (capítulo 13; capítulo 20, perto do fim), Vayetzei (capítulo 73), Vayechi (capítulo 97),

בשלח (פכ"ה). ובפי כי תבא ובזהר בפי פנחס (דרכ"ו א') וירא (ק"ז א') בשלח (ס"ב א') תרומה (קנ"ז ב').
Beshalach (capítulo 25); e em Parshas Ki Savo; e no Zohar, Parshas Pinchas (folio 226a), Vayera (107a), Beshalach (62a), Terumah (157b)].

ומשביע לכל חי רצון פי שהרצון עליון נמשך לכל בחי חי כי בחי חי נקרא השפעת והמשכת אור א"ס
ב"ה מעילה לעילה כו'

"E satisfazes todo ser vivo [com] vontade (ratson)": isto é, a Vontade Suprema estende-se a todo nível de "vivo" (chai); pois o fluxo e a extensão da Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, de uma causa a outra, etc., são chamados de nível de "vivo".

והשפעה והמשכה זו שמעילה לעילה הוא מבחינת צדיק שהוא בחינת התקשרות עולם בעולם כדי
שיוכל התחתון לקבל מן העליון

E este fluxo e esta extensão de uma causa a outra provêm do nível de tsadik (o justo), que é o nível da ligação de um mundo com outro, para que o inferior possa receber do superior.

ולכן נקרא צדיק איש חי וכמ"ש ובניהו בן יהוידע בן איש חי (בשמואל ב' ס"י כ"ג כ' [כתב])

Por isso, um tsadik é chamado "homem vivo" (ish chai), como está escrito: "E Benayahu, filho de Yehoyada, filho de um homem vivo" (II Samuel, chapter 23, [verse] 20);

והיינו לפי שממשיך חיות מעולם לעולם (עיין מזה בגמרא רפ"ג [ריש פרק ג'] דברכות ד"ח סע"א [סוף עמוד א] ובזהר בראשית ד"ו ע"א ויצא קס"ד א' ויגש ר"ז ב') וכמה עולמות דרגין על דרגין וכולהון איקרון חי

isto é, porque ele transmite força vital de um mundo a outro (veja sobre isso na Guemará, início do capítulo 3 de Berachos, folio 18, end of side a; e no Zohar, Bereshis, folio 6a, Vayetzei 164a, Vayigash 207b). E há vários mundos, "níveis sobre níveis, e todos são chamados 'vivos'".

ועל ידי פתיחת היודיין משביע רצון בחי' חי מעולם ועד עולם להיות שורה ומתגלה רצון העליון בכל הבחינות ומדרגות. וזהו צדיק ה' בכל דרכיו צדיק הוא בחינת התקשרות שמעולם ועד עולם.

E, por meio da abertura dos yudim, Ele satisfaz com vontade o nível de "vivo", de um mundo a outro, para que a Vontade Suprema repouse e seja revelada em todos os níveis e graus. E este é [o sentido de] "Havayá é justo (tsadik) em todos os Seus caminhos": tsadik é o nível da ligação que vai de um mundo a outro.

וכמאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] עמוד אחד בעולם וצדיק שמו שהוא בחינת עמוד המחבר מעלה ומטה להיות שורה ומתגלה רצון ה' אפילו בבחינת עשיה גשמיות כו'.

Como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: "Há uma coluna no mundo, e Tsadik é seu nome"; ela é o nível de uma coluna que une o alto e o baixo, para que a vontade de D'us repouse e seja revelada até mesmo no nível da ação física, etc.

(ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] פרשת ראה סד"ה כי תשמע בקול. וד"ה לויתן זה) רק שקרוב ה' לכל אשר יקראוהו באמת דוקא דהיינו שישים אליו לבו כו'

(E veja o que foi escrito acima em Parshas Re'eh, no fim do discurso que começa "Quando ouvires a voz", e no discurso que começa "Este Leviatã".) Porém, "Havayá está próximo de todos os que O invocam em verdade", especificamente [em verdade]: isto é, que a pessoa dirija a Ele o seu coração, etc.

(ע' [עיין] מענין קרוב כו' יקראוהו באמת ברבות פ' קדושים ר"פ י"ז נשא פי"א [פרק י"א] גבי ד"א [דבר אחר] ישא ה' פניו ובמדרש איכה בפסוק טוב ה' לקויו ובמדרש מגלת אסתר בפסוק עם על המלך טוב ובזהר חקת) (דקפ"ג סע"ב [סוף עמוד ב]) בשלח (נ"ז א') אחרי (נ"ח ב') האזינו (רצ"ז א').

(Veja sobre o tema de "Próximo... invocam-No em verdade" em [Midrash] Rabbah, Parshas Kedoshim, início do capítulo 17; Naso, capítulo 11, na passagem "Outra explicação: Que Havayá erga Seu rosto"; e em Midrash Eichah, sobre o versículo "Havayá é bom para os que esperam por Ele"; e em Midrash Megillas Esther, sobre o versículo "Se parecer bem ao rei"; e no Zohar, Chukas) (folio 183, end of side b), Beshalach (57a), Acharei (58b), Haazinu (297a).

ועי"ז רצון יראיו יעשה פי' שנעשה גם למטה רצון אצל יראיו להיות גילוי פנימית הרצון ופנימית הלב להיות אליו ית' בבחי' פנים בפנים (ועי"ן בזה"א [בוהר חלק א] מקיץ)

E, por meio disso, “Ele realizará (ya’aseh) a vontade dos que O temem”: isto é, a vontade também se torna presente embaixo, naqueles que O temem, de modo que se revelem a dimensão interior da vontade e a dimensão interior do coração, para que se voltem a Ele, bendito seja, no nível de “face a face” (e veja o Zohar, Part I, Mikeitz).

(קצ"ד ב') ע"פ רוצה ה' את יראיו ובפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם שמשפיע בהם אור רצונו העליון ועושה אותם מושפעים ומלאים מאור רצונו יתברך עכ"ל [עד כאן לשונו].

(fólio 194b), sobre o versículo “Havayá deseja aqueles que O temem”, e no comentário do Ramaz ali: “que Ele lhes concede a luz de Sua vontade suprema, fazendo com que recebam Seu fluxo e se encham da luz de Sua vontade, bendito seja Ele”; fim da citação.

וזהו אשר קדשנו במצותיו שעל ידי מצותיו שהם מבחינת רצון העליון שהוא קדוש ומובדל כו'

E isto [é o significado de] “que nos santificou com Seus mandamentos”: por meio de Seus mandamentos, que são do nível da Vontade Suprema, que é santa e separada etc.,

קדשנו להיות אנחנו ג"כ בבחי' רצון העליון קדוש כו' והוא בחי' רעותא דליבא פנימית נקודת הלב מבחי' פב"פ [פנים בפנים].

Ele “nos santificou” para que também nós estejamos no nível da Vontade Suprema, santa etc. E este é o nível do “desejo do coração” (re’usa deliba), a dimensão interior do ponto do coração, do nível de “face a face”.

8 וזהו מצות צריכות כוונה להיות מכוון למטה כמו למעלה שבמצות הוא גילוי פנימיות רצונו ית' וכך יהיה גילוי פנימית רצון נפשו לה'.

E este é [o significado de] “as mitsvot requerem intenção (kavaná)”: estar alinhado (mechuván) embaixo como em cima. Pois nas mitsvot há uma revelação da dimensão interior da vontade Dele, bendito seja, e assim deve haver uma revelação da dimensão interior da vontade da alma da pessoa por D'us.

וזהו כוונת המצות שבהם ועל ידם נמשך למטה גם בנפש האדם להיות גילוי בחי' רצון העליון

E esta é a intenção das mitsvot: que, nelas e por meio delas, isso seja atraído para baixo, também para dentro da alma humana, de modo que haja uma revelação do nível da Vontade Suprema.

(וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו גבי ואת מצותיו תשמרו וע"פ כי תצא בענין לך אמר לבי בקשו פני כו' ובד"ה והיה לכם לציצית ובד"ה מי מנה ובד"ה וידבר משה אל ראשי המטות ובד"ה חכלילי כו')

(como explicado acima, a propósito do versículo “Após Havayá, vosso D'us, andareis”, sobre “e guardareis Seus mandamentos”; e a propósito do versículo “Quando saíres”, sobre o tema “Meu coração disse a Teu respeito: ‘Buscai Minha face’”, etc.; e no maamar que começa “E será para vós como tsitsit”; e no maamar que começa “Quem contou”; e no maamar que começa “E Moshe falou aos chefes das tribos”; e no maamar que começa “Chachlili”, etc.).

ורצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע הוא בחי' ויצעקו אל ה' בצר להם שע"י יושיעם וינטלם וינשאם למעלה מעלה:

“Ele fará a vontade dos que O temem e ouvirá o seu clamor”: este é o nível de “E clamaram a Havayá em sua aflição”; por meio disso, Ele os salvará, os erguerá e os elevará cada vez mais alto.

9 ג אך הנה אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין. פי' ואם לאו אע"פ [אף על פי] שלא יהיו עושי עבירה מכל מקום אין הדבר תלוי אלא בתשובה.

3. Contudo, nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “Se Israel fizer teshuvá (retorno), será redimido; e, se não, não será redimido.” O sentido de “e, se não”: mesmo que não sejam transgressores, ainda assim a questão depende exclusivamente da teshuvá.

והענין כי אע"פ [אף על פי] שממשיכים במצות רצונו של מקום לג' בחי' מקום ימין ושמאל ואמצע להיות אלקי אברהם ואלקי יצחק כו'

A explicação é a seguinte: embora, por meio das mitzvot, atraíam a vontade do Makom para os três níveis de “lugar” (makom) — direita, esquerda e centro —, para que haja “o D'us de Avraham e o D'us de Yitschac” etc.,

מ"מ בזמן שאין בית המקדש קיים הם ענפין מתפרדין ואינן כמו שבזמן שבית המקדש היה קיים שהיו כל הג' בחינות קשורים ואגודים יחד.

ainda assim, quando o Templo Sagrado não está de pé, eles são ramos separados, e não como quando o Templo Sagrado estava de pé, quando os três níveis estavam todos unidos e ligados entre si.

10 וכמ"ש ואגודתו על ארץ יסדה שהיו בחינת אגודים כי הנה ישראל נחלקים גם כן לג' בחי' כהנים ליום וישראלים והנה היו הכהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדם כולם אחדים וקשורים יחד באגודה אחת.

Como está escrito: "E Ele estabeleceu Seu grupo (agudató) sobre a terra": pois eles estavam no nível de estar "reunidos em grupo". Também Israel se divide em três níveis: Cohanim, Levitas e israelitas; os Cohanim estavam em seu serviço, os Levitas em sua plataforma e os israelitas em seus postos — todos unidos e ligados em um único grupo.

משא"כ בזמן שאין בית המקדש קיים בנוי דאברהם בגלותא דאדום בנוי דיצחק בגלותא דישמעאל. וכתוב מפוזר ומפורד ולכך צריך תשובה דוקא.

Ao contrário, quando o Templo Sagrado não está de pé, "os filhos de Avraham estão no exílio de Edom, e os filhos de Yitschak, no exílio de Yishmael"; e está escrito: "dispersos e separados". Portanto, é necessária especificamente a teshuvá.

וכמ"ש השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם פי' שיהיו בבחינת קדם ששם הוא בבחינת פנים בפנים דהיינו בבחי' פנימית גילוי רצון כו'

Como está escrito: "Faze-nos voltar a Ti, Havayá, e voltaremos; renova nossos dias como outrora (kedem)." O sentido é que estejam no nível de kedem, onde há o nível de "face a face", isto é, o nível da dimensão interior da revelação da vontade, etc.

(ואפשר שזהו הענין הנזכר בגמרא ובמדרש רבה בחקתי ס"פ ל"ו שיש מ"ד [מאן דאמר] תמה זכות אבות עד א"ר [אמר רבי] אחא לעולם זכות אבות קיימת דמ"ד [דמאן דאמר] תמה היינו לפי שאין הגילוי כמו בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] היה קיים כו'.

(É possível que esse seja o assunto mencionado na Guemará e no Midrash Rabbah, Bechukotai, no fim do capítulo 36: há uma opinião segundo a qual "o mérito dos Patriarcas terminou", até que Rabi Acha disse: "O mérito dos Patriarcas perdura para sempre." A opinião de que terminou [quer dizer] que a revelação não é como era quando o Templo Sagrado estava de pé, etc.)

ועיין מענין ואגודתו על ארץ יסדה ברבות אמור ספ"ל ובפ' בהעלותך פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] גבי אספה לי שבעים איש ובגמרא פ"ג [פרק ג'] דמנחות (דכ"ז ע"א) ובפ"ק [ובפרק קמא] דכריתות (ד"ו ע"ב).

E veja a respeito de "E Ele estabeleceu Seu grupo sobre a terra" em [Midrash] Rabbah, Emor, fim do capítulo 30; e na Parashá Behaalotechá, capítulo 15, a propósito de "Reúne para Mim setenta homens"; e na Guemará, capítulo 3 de Menachos (fólio 27a), e no primeiro capítulo de Kerisos (fólio 6b).

והיינו שעיינו דוקא הבונה בשמים מעליותיו ופי מעליותיו עיין במא"א [במאורי אור] אות ע' [עיינ] סל"ה בענין מעל שמים חסדך כו' על כל מים כו'

Isto é, é especificamente por meio disso que “Ele constrói Seus aposentos superiores (ma'alotav) nos céus”. Quanto ao significado de ma'alotav, veja Me'orei Or, letra ayin, seção 35, a respeito de “Acima dos céus está Tua bondade”, etc., “sobre todas as águas”, etc.,

ותתפלל חנה על הוי' ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] ס"פ צו (דל"ה א') ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ועיין בפרדס ערך אגודה ובמאורי אור אות א' ס"י כ"ט משא"כ בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים איתא שם בזהר פ' ויקרא (ד"כ ע"ב)

“E Chana rezou al (sobre) Havayá.” E veja Zohar, Parte III, fim da Parashá Tsav (fólio 35a), e o Mikdash Melech nesse trecho; e veja o Pardes, verbete “Agudá”; e Me'orei Or, letra alef, seção 29. Ao contrário, quando o Templo Sagrado não está de pé, consta ali, no Zohar, Parashá Vayikrá (fólio 20b):

קוב"ה [קודשא בריך הוא] סליק לעילא לעילא ועי' מזה בזח"א [בזהר חלק א] ויגש (דרי"י [דרבינו יצחק] ע"א) וארא (דכ"ט ע"ב) וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] ענין זה במ"א ע"פ וארא אל אברהם כו'

“O Santo, bendito seja Ele, ascendeu cada vez mais alto.” E veja a respeito disso no Zohar, Parte I, Vayigash (fólio 210a) e Vaerá (fólio 29b); e conforme esse assunto foi explicado em outro lugar, a propósito do versículo “E apareci a Avraham”, etc.;

ע"ש ועי' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' וארא (דכ"ו א') בפ"י קלא אסתלק כו' וגם ובפשעיכם שולחה אמכם ואע"פ [ואף על פי] שע"י המצות ממשיכים רצון העליון ועמ"ש ע"פ יתום ואלמנה יעודד

Veja ali. E veja também o Ramaz, Parashat Vaerá (fólio 26a), sobre a explicação de “A voz se retirou”, etc. E também: “Por causa de vossas transgressões, vossa mãe foi mandada embora.” E embora por meio das mitsvot se atraia a Vontade Suprema para baixo (e veja o que está escrito sobre o versículo “Ele ampara o órfão e a viúva”),

אך כדי להיות הגילוי ממש למטה עצמיות בחינה זו דסליק לעילא לעילא הוא ע"י תשובה דוקא כדכתיב ממעמקים קראתיך כו'

ainda assim, para que a própria essência deste nível, que “ascendeu cada vez mais alto”, seja verdadeiramente revelada abaixo, isso ocorre especificamente por meio da teshuvá, como está escrito: “Das profundezas clamei a Ti”, etc.

וגם שע"י התשובה הוא תשוב ה' תתאה מפילתה לעלות למעלה וזהו שהתשובה הוא ענין החזרת פנים בפנים וע' בזהר ויקרא שם (ד"כ סע"ב [סוף עמוד ב])

E também, por meio da teshuvá, o hei inferior retorna (tashuv hei) de sua queda, para ascender ao alto; e é por isso que a teshuvá consiste em restaurar a relação “face a face”. E veja o Zohar, Vayikrá, ali (fólio 20, fim do lado b),

בפי' מרחוק ה' נראה לי ופי' מרחוק היינו ע"י התשובה שהיא ענין לרחוק שנעשה קרוב כו' sobre a explicação de “De longe Havayá me apareceu”. E o sentido de “de longe” é por meio da teshuvá, que consiste em aquele que estava distante tornar-se próximo, etc.

וגם כמ"ש ע"פ ושקל בפלס הרים כו' המרירות שבנפשו על ריחוקו כו' בד"ה אתם נצבים. E também, conforme explicado sobre o versículo “E pesou as montanhas numa balança”, etc.: a amargura em sua alma por estar distante, etc., no discurso que começa com “Vós estais de pé”.

11 וז"ש [וזהו שכתוב] גבי ק"ש [קריאת שמע] זאת המצוה כו' לעשות בארץ כו' שמע ישראל ומבואר לעיל הקושיא דהא ק"ש [קריאת שמע] חובת הגוף היא. ועמשי"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] מזה בד"ה וזאת המצוה ובד"ה וידעת היום.

E isto é [o significado de] o que está escrito a respeito do Shemá: “Este é o mandamento”, etc., “para cumprir na terra”, etc., “Ouve, ó Israel”. A dificuldade foi explicada acima: afinal, o Shemá é uma obrigação pessoal (chovat haguf). Veja também o que foi escrito acima sobre isso no maamar que começa com “E este é o mandamento” e no maamar que começa com “E saberás neste dia”.

ומ"מ אין מקרא יוצא מידי פשוטו דהיינו שקיום המצות בארץ ובפרט בזמן שבית המקדש קיים הוא בבחי' עליונה יותר מקיום המצות עתה

No entanto, “um versículo não se afasta de seu sentido simples”; isto é, o cumprimento das mitsvot na Terra — e, em especial, quando o Templo Sagrado está de pé — encontra-se em um nível mais elevado do que o cumprimento das mitsvot atualmente.

והיינו משום שיש כמה בחי' ומדרגות בענין ההמשכה שנמשך ע"י המצות וכמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית גבי וזכרתם את כל מצות הוי' ובד"ה ועשית כגדי קדש

Isso se deve ao fato de que há vários níveis e graus na influência que é atraída por meio das mitsvot, como explicado no maamar que começa com “E será para vós como tsitsit”, a respeito de “E lembrareis todos os mandamentos de Havayá”, e no maamar que começa com “E farás vestes sagradas”.

ועוד זאת כמ"ש במ"א בביאור ע"פ קול דודי שהמצות נקראו לבושים וגם נקראו פירות כמארו"ל
[כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מאי פירי מצות [בגמרא פ"ט דסוטה].

Além disso, conforme explicado em outro lugar, no comentário sobre o versículo “A voz do meu Amado”, as mitsvot são chamadas de vestes e também de frutos, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “O que são frutos? Mitsvot” (no Gemará, capítulo 9 de Sotah).

והיינו שעל שם היות על ידן המשכת רצון העליון שהוא אור מקיף סוכ"ע נקראים לבושים

Isto é: por meio delas, atraindo-se a vontade Suprema, que é uma luz abrangente (Or Makif), a luz que circunda todos os mundos (sovev kol almin); por isso, elas são chamadas de vestes;

ועל שם בחי האור וההמשכה הנמשך על ידן מסוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] בבחי אור פנימי נק' פרי
e, por causa do nível da luz e da influência que são atraídas por meio delas, da luz que circunda todos os mundos para a luz que preenche todos os mundos (memalê kol almin), como luz interior (Or Penimi), elas são chamadas de frutos.

וזהו בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק עי' [עיי'ן] זח"א [זהר חלק א] [דפ"ה ע"ב] ח"ב [חלק ב'] [דרכ"ג ע"ב] ועפ"י
[ועל פי זה] י"ל [יש לומר] שבחי אור מקיף נמשך ודאי גם עתה ע"י המצות מבחי סוכ"ע ורצון העליון ממש

E isto é [o significado de] “À sua sombra desejei sentar-me, e seu fruto é doce”; veja o Zohar, Parte I (fólio 85b), Parte II (fólio 223b). À luz disso, pode-se dizer que o nível da luz abrangente certamente também é atraído atualmente por meio das mitsvot, do nível da luz que circunda todos os mundos e da própria vontade Suprema;

אך בענין ההמשכה זו שבבחי פנימית יש הפרש גדול בין בזמן שבית המקדש קיים ובין עתה וכמ"ש
בזח"ב [בזהר חלק ב'] תרומה [דקס"ו סע"ב] [סוף עמוד ב'] בענין ונהר יחרב כו'

mas, no que diz respeito a essa influência no nível interior, há uma grande diferença entre o período em que o Templo Sagrado está de pé e o período atual, conforme escrito no Zohar, Parte II, Terumá (fólio 166, fim do lado b), a respeito de “E o rio secará”, etc.:

גנתא לא עאל ביה ההוא גננא כו' ועיי'ן מזה בפרדס סוף שער שמיני פכ"ו ועיי'ן במק"מ [במקדש מלך]
והרמ"ז [והרב משה זכות] ובפ' בראשית (תחלת דף ו') גבי לרחוק דא יעקב כו' [וע"ב] גבי על נהר כבר.

“O jardim: aquele jardineiro não entra nele”, etc. E veja sobre isso no Pardes, fim de Sha'ar 8, capítulo 26; veja também o Mikdash Melech e o Ramaz; e em Parshas Bereshis (início do fólio 6), sobre “‘Ao distante’: este é Yaakov”, etc., (e lado b) sobre “junto ao rio Kevar”.

ועי בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ספירת העומר פל"ג (ומכ"ז [ומכל זה] יובן ענין אם ישראל עושין תשוב דוקא) ועל התשובה הנה אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדין כו'.

E veja o Pri Etz Chaim, Sha'ar Sefiras HaOmer, capítulo 33. (E de tudo isso será compreendida a questão de "Se Israel fizer teshuvá", especificamente.) E, a respeito da teshuvá, nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: "No lugar em que se encontram os baalei teshuvá", etc.

ועי נאמר כי הנה ההרים ימושו כו' כי מה כתיב לעיל מיניה וברחמים גדולים אקבצך.

E sobre isso foi dito: "Pois eis que os montes se retirarão", etc.; pois o que está escrito imediatamente antes? "E com grande compaixão Eu te reunirei."

פי רחמים גדולים כי מדתו של יעקב הוא מדת רחמנות הנמשך ממדת יצחק מדת הדין הקדשה ש"י שפוגע באדם מת הדין ח"ו [חס ושלום] נופל עליו שם רחמנות מחמת הרע שאירע לו.

O significado de "grande compaixão": o atributo de Yaakov é o atributo da compaixão, que se estende do atributo de Yitzchak, o atributo sagrado do julgamento; pois, quando o atributo do julgamento atinge uma pessoa, que D'us não permita, o termo "compaixão" passa a se aplicar a ela, por causa do mal que lhe sobreveio.

12 וכך מדת הרחמנות שבסדר השתלשלות העולמות שאין רחמנות נמשך אלא מצד הגבורות משא"כ במדה טובה וחסד לא שייך רחמנות כלל.

Assim também, o atributo da compaixão na ordem da cadeia descendente dos mundos (hishtalshe-lut): a compaixão provém somente do lado das Guevurot (contenções); ao passo que, no atributo do bem e de Chessed (bondade), a compaixão não se aplica de modo algum.

אבל מדת הקב"ה אינו כן כי הוא למעלה מגדר עלמין וכולא קמיה כלא כו'.

Mas o modo de ser do Santo, bendito seja Ele, não é assim, pois Ele está acima dos limites dos mundos, e "tudo diante Dele é como nada", etc.

13 וא"כ על כולם שייך ונופל רחמנותו שכולם אין ערוך אליו ית' וכולם רחוקים מאור א"ס ב"ה ממש.

Se assim é, Sua compaixão se aplica e se estende a todos eles, pois nenhum deles se compara a Ele, bendito seja, e todos estão distantes da própria Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja.

וכמאמר ברוך מרחם על הבריות שעל כל הבריות ועולמות עליונים שייך ונופל רחמנותו ית' והנה ענין התשובה באה ממדת רחמנות דהיינו שישוב אל ה' וירחמהו כביכול על ניצוץ אלקות שבנפשו

Como diz a expressão: “Bendito seja Aquele que Se compadece das criaturas”: Sua compaixão, bendito seja, se aplica e se estende a todas as criaturas e aos mundos superiores. Ora, a teshuvá provém do atributo da compaixão: isto é, que a pessoa “retorne a Havayá e tenha compaixão Dele”, por assim dizer, pelo centelhamento de Divindade em sua alma.

ועל ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מעורר למעלה בחי' רחמים גדולים ולכן במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדים צדיקים גמורים אין כו' דמשכין ליה בחילא יתיר.

E, por meio do despertar de baixo, [vem] um despertar do alto: ele desperta acima o nível de “grande compaixão”. Por isso, “no lugar em que os baalei teshuvá estão, os tzadikim completos não [estão]”, etc., pois “eles a atraem com força maior”.

כי צדיקים גמורים הם ממשיכים חיות ואור א"ס ב"ה דרך סדר ההשתלשלות מדרגה אחר מדרגה מעילה לעילה כו'.

Pois os tzadikim completos atraem para baixo a força vital e a Luz Infinita, bendito seja, através da ordem da cadeia descendente dos mundos (hishtalshelut), nível após nível, de causa em causa, etc.

משא"כ ע"י תשובה יפה שעה א' כו' ובשעה א' ויצעק אל ה' בצר לו הרי הוא

Ao passo que, por meio da teshuvá, “melhor é uma hora”, etc.: em uma hora, “ele clama a Havayá em sua aflição”, e ele

בא ממטה מטה למעלה מעלה שלא בדרך הדרגה והיינו מפני שהוא בא למעלה מסדר ההשתלשלות בחי' ברחמים גדולים אקבצך שמעלה ומטה שוין:

vem das profundezas mais baixas às alturas mais elevadas, não por meio de etapas graduais. Isso ocorre porque ele chega acima da ordem da cadeia descendente dos mundos, [ao] nível de “Com grande compaixão te reunirei”, onde o alto e o baixo são iguais.

14 והנה אחר הדברים והאמת האלה כולם צריכין לתשובה ואפילו מי שלא חטא מימיו מ"מ ישוב אליו וירחמהו על ניצוץ אלקות שבנפשו שירד פלאים מטה מטה

Ora, depois de todas estas palavras e desta verdade, todos precisam de teshuvá; e mesmo quem nunca pecou em sua vida deve, apesar disso, “retornar a Ele e compadecer-se d'Ele”, por causa da centelha de Divindade em sua alma, que desceu de maneira espantosa, cada vez mais para baixo,

מאור פיו ית' דלית מחשבה תפיסא ביה וכל השגתו בגדולת ה' כל חד לפום שיעורא דיליה הוא בחי' גשמיות לגבי אמיתית אור א"ס ב"ה בעצמו כי כולם בחכמה עשית והחכמה כעשיה גשמיות נחשבת כו'.

proveniente da luz de Sua boca, bendito seja Ele, de Quem “nenhum pensamento pode apreendê-Lo”; e toda a sua compreensão da grandeza de D'us, “cada um segundo a sua medida”, está no nível da materialidade em comparação com a verdadeira Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, em Si mesmo; pois “Tu fizeste todos eles com sabedoria”, e a sabedoria é considerada como uma ação física, etc.

ועל תשובה שבבחי' זו היא שתלויה ביאת המשיח. ולכן כתיב לע"ל [לעתיד לבוא] כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה כו'.

E é da teshuvá deste nível que depende a vinda de Mashiach. Por isso está escrito a respeito do Tempo Vindouro: “Pois os montes se afastarão e as colinas vacilarão”, etc.

15 והנה כתיב קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות. פירוש קול דודי שנמשך למטה היא כביכול שמדלג ממדרגה למדרגה ומעילה לעילה כו'

Ora, está escrito: “A voz do meu Amado! Eis que Ele vem, saltando sobre as montanhas, pulando sobre as colinas.” Isto significa que “a voz do meu Amado”, que é atraída para baixo, salta, por assim dizer, de nível em nível e de causa em causa, etc.,

לבחי' הרים ולבחי' גבעות שהן למטה מבחי' הרים והיינו דרך וסדר ההשתלשלות אבל כשיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] בחי' רחמים גדולים

ao nível das “montanhas” e ao nível das “colinas”, que estão abaixo do nível das montanhas; isto é, o caminho e a ordem da cadeia descendente dos mundos (hishtalshelut). Mas, quando, no Tempo Vindouro, for revelado o nível da “grande compaixão”,

אזי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה אלא וחסדי פ"י חסד שלי עצמו בחינת כי חפץ חסד הוא

então “as montanhas se retirarão e as colinas vacilarão”, mas “Minha bondade” permanecerá; isto é, a Minha própria bondade, o nível de “pois Ele deseja a bondade”.

(ואפשר שעד"ז יש לפרש ג"כ ענין תמה זכות אבות אלא שיומשך מבחי' וחסדי כו' והמסקנא דלא תמה כי בחי' כי חפץ חסד הוא מתלבש בבחינת חסד לאברהם וזהו אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם וכמ"ש במ"א בד"ה הוי' יחתו מריבו.

(É possível que, por esse caminho, também se possa explicar a questão de “o mérito dos Patriarcas ter-se esgotado”: o fluxo virá, então, do nível de “Minha bondade”, etc. A conclusão, porém, é que não se esgotou, pois o nível de “Ele deseja a bondade” reveste-se no nível de “bondade para Avraham”; e isto é “o que juraste aos nossos pais desde os dias antigos (kedem)”, conforme explicado em outro lugar, no discurso que começa “Havayá: os que contendem com Ele serão despedaçados”.

וזהו ג"כ פי' כי ההרים ימושו ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל הנביאים בטלים לעתיד דאין ר"ל [רוצה לומר] בטלים ממש ח"ו [חס ושלום] אלא שיהיו כנר בפני האבוקה לגבי גילוי הגדול שיהיה לעתיד ועד"ז הוא ג"כ ענין כי ההרים ימושו כו' לגבי גילוי בחינת וחסדי מאתך לא ימוש כו').

E este também é o significado de “Pois as montanhas se retirarão”, à luz do ensinamento de nossos Sábios, de abençoada memória: “Todos os Profetas serão anulados no Futuro”. Isso não significa que serão literalmente anulados, D'us nos livre, mas que serão como uma vela diante de uma tocha em comparação com a grande revelação que haverá no Futuro. Da mesma forma, também, a questão de “Pois as montanhas se retirarão”, etc., deve ser entendida em comparação com a revelação do nível de “mas Minha bondade não se retirará de ti”, etc.)

וברית שלומי הוא ברית עליון (וע' לעיל בפ' לך בד"ה בעצם היום הזה) המקשר מה שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות לבוא לידי גילוי

E “Minha aliança de paz” é uma aliança suprema (veja também acima, na Parashá Lech Lecha, no discurso que começa “Naquele mesmo dia”), que une aquilo que está muito acima da ordem da cadeia descendente dos mundos, fazendo com que venha a ser revelado,

ולא בחי' כל חי שמסדר ההשתלשלות לבד מעולם ועד עולם רק בחי' צדיק עליון שעליו נאמר או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי.

e não ao nível de “todo ser vivo”, que pertence somente à ordem da cadeia descendente dos mundos, de um mundo a outro; mas, sim, ao nível do Tsadik supremo, sobre o qual se diz: “Ou que se agarre à Minha força, para fazer paz Comigo; paz fará Comigo.”

וכמאמר עושה שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה שמעלה ומטה שוין בגילוי בחיי רחמים גדולים שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות.

Como diz o ensinamento: “Ele faz paz na corte celeste e na corte terrestre”; pois o alto e o baixo são iguais na revelação do nível da “grande compaixão”, que está muito acima da ordem da cadeia descendente dos mundos.

(ועי לעיל פ' נשא סד"ה כה תברכו. ועמ"ש סד"ה להבין מה שכתוב ביום השמיני עצרת)

(E veja acima, Parashat Nassô, no fim do discurso que começa com “Assim abençoareis”; e veja o que está escrito no fim do discurso que começa com “Para compreender o que está escrito: ‘No oitavo dia, uma assembleia.’”)

ולכן כתיב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל שלא יהיה בחיי קימה ועלייה ממטה למעלה אלא

Por isso está escrito: “Ela caiu, não tornará a levantar-se, a virgem de Israel”: não haverá o nível de levantar-se e ascender de baixo para cima, mas sim

כדכתיב כי בועליך עושיך כו' אלקי כל הארץ יקרא שבכל הארץ הלזו הגשמית יהיה גילוי אלקות.

como está escrito: “Pois teu Marido é teu Criador”, etc., “Ele será chamado o D'us de toda a terra”: em toda esta terra física haverá uma revelação da Divindade.

וכמ"ש כי עין בעין יראו כו' ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] עתידין צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש שלא כהיום שאומרים קדוש ממטה למעלה

Como está escrito: “Pois olho a olho verão”, etc. E por isso nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “No futuro, ‘Santo’ será dito diante dos tzadikim”: não como hoje, quando “Santo” é dito de baixo para cima,

אלא יאמרו קדוש מלמעלה למטה לפי שגם למטה יהי [יהיה] גילוי אלקות וכל זה לפי שאמר מרחמך ה' שכל זה נמשך מבחי' רחמים גדולים שמעלה ומטה שוין:

mas “Santo” será dito de cima para baixo, pois também abaixo haverá uma revelação da Divindade. E tudo isso porque se diz: “Aquele que tem compaixão de ti, Havayá”: pois tudo isso é atraído do nível da “grande compaixão”, onde acima e abaixo são iguais.

LikuteiTorah.com
A PARASHÁ CHASSÍDICA

Sobre esta edição

Esta edição contém o texto hebraico e a tradução em português.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nossa tradução em português, feita a partir da nossa tradução inglesa do hebraico, sem as notas da Kehot: CC BY 4.0.

Esta edição como um todo: CC BY-NC 4.0. Pode ser copiada, impressa e compartilhada livremente, citando a Kehot Publication Society e likuteitorah.com; não pode ser vendida. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

A tradução para o português foi feita a partir da edição em inglês de likuteitorah.com com ajuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), com o hebraico ao lado para conferência; ainda não foi revisada por um editor humano. Confira com o hebraico tudo o que for importante.

O Rebe pediu que os maamarim da parashá da semana, a “Parashá chassídica”, sejam estudados durante essa semana, distribuídos pelos seus sete dias (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por que estudá-la, e as brachot do Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Um projeto gratuito e sem fins comerciais; nada aqui é vendido. Sem afiliação com a Kehot, o Sefaria ou a Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/pt/likutei-torah/ki-seitzei/7/

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak